

Настя Мельниченко

Письменниця, журналістка,
громадська активістка.

Голова громадської організації STUDENA. Займається питаннями гендерної рівності і недискримінації. Ініціаторка всеукраїнського флешмобу-соціальної акції #яНеБоюсяСказати й авторка однойменної книги.

Втеча до себе

Її волосся було вигоріле на сонці, просолене жалкою водою. Тіло пружне, засмагле, стрімке. Віра любила з розгону стрибати у воду, розтинати руками хвилі, розплющувати під водою очі й збирати рапанів. Вона була сильна, вільна і своя в цьому морському краї, між цих скелястих гір. Віра сміялася так, як сміється вітер у кронах дерев, і її шкіра ніколи не ставала білою.

Віктор не приходив у її життя раптово, він просто завжди в ньому був. Вони росли поруч, бавилися дітьми на запилюжених вулицях. Вона вступила на навчання в Київ, а він у Харків. Одного червневого дня вони зустрілися на рідному узбережжі знов.

Вітя захопився її енергією, розумом, цілеспрямованістю, драйвом. Її манила його м'якість, системність, внутрішня сила. Щось ніби клацнуло між ними, й одного дня вони стали парою, з'їхались, побралися. Молоді, щасливі, закохані.

Якось Віктора захопила одна картинка з інтернету: семеро вагітних жінок у кольорових довгих сукнях ідуть сільською вуличкою. І підпис: «Саме так мають виглядати жінки й родинне щастя».

Ця картинка вела до групи, присвяченої традиційній слов'янській родині. Віктор завжди мріяв про справжню родину. Його батьки прожили разом багато-багато років, у мирі й злагоді. Віктора надихало це, він подовгу розглядав інтернет-картинки й читав розлогі описи про те, якою має бути справжня родина. Він розмірковував про роль чоловіка й роль жінки, захопився «ведичними» течіями, захотів вибрати собі давньослов'янське ім'я.

— Давай купимо землю, збудуємо дім, викопаємо ставочок, посадимо сад. Тобі сподобається! — казав він.

Вона вірила. Довіряла його розуму та мисленню. Казала: «Давай».

У них з'явився дім, ставок, вона посадила сад і народила йому трьох дітей.

Ділянка була далеко від Києва, на роботу не дістатися, та й троє дітей. Одного дня вона лишилася вдома. Віктор казав: «Це правильно, кохана. Тобі не треба працювати, я забезпечу тебе усім. Жінка має бути прекрасною, а не розтрачувати себе в роботі». Віра й була прекрасною. Її довге волосся, омите любистком, пахло садом і сіном після дощу.

ПОЧУТИ
ОДНЕ
ОДНОГО

Віктор був м'яким і ніжним.

Він казав: «Було б чудово бачити тебе щодня в довгій сукні. Неначе берегиню».

І вона одягала довгу сукню. Він носив її на руках, а вона сміялася, відкинувшись назад. Їй здавалося, що сила та щастя наповнювали її зсередини.

Він казав: «Було б чудово, аби ти творила щось руками. Подивися, ось тобі намистини, твори прекрасні речі! Подивись, ось п'яльця й нитки, ось полотно! Вишивай!»

І вона казала: «Добре».

Віктор привозив їй гаптовані бісером сукні, вона сміялася, тулила до себе м'який льон тканини, вбиралася. Вишивала Вікторові сорочку, співала пісень.

Він казав: «Поважай мене як Господаря цього дому!» Вона казала: «Вітю, я поважаю тебе як людину».

Він мовчки виходив.

Він казав: «Покрий голову, не гоже жінці світити косами». Вона казала: «Що за маячня? Мені незручно носити хустку!» Він казав: «Ти безсоромна». Вона сміялася: «Ти з глузду з'їхав!»

Він мовчки виходив.

Чекаючи його з роботи, коли діти давали вільну хвилю побуту наодинці з собою, вона сідала в крісло та читала книжку.

Одного дня він прийшов і поклав долоню на білі сторінки:

— Відклади це.

Віра сміялася, він же жартує, правда ж?

Але він наполягав.

— Чому?

— Бо це не твого розуму справа, — чомусь дратувався він.

Віра відклала книжку й пішла в дитячу кімнату. Сиділа, перебирала речі. Коли вийшла, то книжки на кріслі вже не було.

Він казав: «Поважай мене як Господаря цього дому!» Вона не розуміла: «Я поважаю тебе як людину, Вітю! Що ти хочеш від мене?»

Він мовив: «Я не почуваюся тут головним».

І мовчки вийшов геть.

Віра захотіла гайнути з колишніми одногрупницями на каву. Віктор був на роботі, дівчата збиралися в затишній кав'ярні в центрі міста. Віра не мала з ким лишати дітей, тож зібрала

їх усіх. І в ту мить, коли вже стояла на порозі, вбрана у своє гарне довге плаття в бузкову квіточку та легку білу хустину, вона збагнула, що не має грошей доїхати до міста.

Вона заходилася шукати гроші по хаті, але нічого не було. Якогось дріб'язку вистачило б доїхати їй самій, але не перевезти трьох дітей. Віктор уже давно не лишав їй грошей — чому ж не помітила вона цього? У яку мить їй перестали бути потрібні гроші? Він казав: «Я дам тобі все необхідне». І давав.

Віра стояла біля виходу й озиралася по дому. Ось на ній довга сукня до самої підлоги. Ось її дім, дбайливо нею доглянутий. Ось діти, яких вона народила та навчала вдома сама. Скоро прийде її чоловік.

А де ж вона сама? Де вона?

Того вечора вона лишилася вдома.

— Любий, я хочу мати змогу вийти на роботу.

— Віро, чого бракує тобі? Я дав тобі все.

— Мені бракує свободи, Вітю. Я хочу їздити, купляти книжки, хочу руху.

— Це неповага до мене як до чоловіка. Ти не цінуєш те, що я приношу. Ти так кажеш, наче я би був нездатний забезпечити сім'ю. Я дав тобі усе! Від тебе хотів лиш родини. Щоб ти була матір'ю наших дітей, берегла вогнище нашого дому, шанувала мене. А ти — невдячна!

— Я вдячна, коханий, але...

— Чи є в тебе дім?

— Є...

— Чи є в тебе найгарніший одяг?

— Є...

— Чи є в тебе все, що ти хотіла?

— Є...

— Невдячна!

І він вийшов з кімнати. Віра кивнула. У неї справді було все. Вона була невдячною. Чого їй ще хотіти?

Іноді вона згадувала своє запитання до самої себе: а де в усьому цьому я?..

Де я?..

ПОЧУТИ
ВІТІ
ВІТІ

...

Вона була з дітьми на річці, коли це сталося. Лемент здійснювався над селом. З-за ліска підіймався великий стовп густого білого диму. Вона побігла на шум і не повірила очам: її хата горіла. Селяни гасили вогонь, який розкидався від вітру. Полум'яні язики повзли всохлою травою, люди топтали вогонь, били одягом, носили відра. Вітряний день, чиясь недбалість. Пожежна приїхала за пів години.

Три слова висновку від фахівців: відновленню не підлягає.
На ній було просте ситцеве плаття з морським принтом.

Повернення до великого міста далось боляче. Віра втратила все. Усе, до чого доклалися її руки за останні 11 років. Орендована квартира видавалася тісною, місто душило й гуло щонаочі. Від міста було не сховатися.

Воно пхало їй у голову вивіски, рекламу, інформацію, дзвінки, людей, машини. Віктор працював, усі гроші йшли на відбудову дому, Віра нарешті змогла знайти роботу онлайн, аби хоч якось підтримати родину.

Пішла на навчання, змінила роботу. Познайомилася з людьми. Коли її взяли на

здобуття другої вищої до університету, Віктор уважно вислухав її і сказав:

— Ні. Ти маєш сидіти з дітьми. Це твій обов'язок. Ти змінилася. Твоя зачіска стала короткою, твій одяг став чоловічим, ти перестала пекти пиріжки.
— Але це ж я, Вітю, це я!

Віра вміла стрибати з розгону у воду. Одного дня її тіло згадало це відчуття польоту і свободи, вона простягнула руку дітям, розігнала їх, не обертаючись, стрибнула.
Містечко біля моря прийняло її.

...

Віра сміялася так, як сміється вітер у кронах дерев, і її шкіра ніколи більше не ставала білою. Вона була вільною та щасливою зі своїми дітьми розтинати засмаглими сильними руками теплі морські хвилі. Тепер вона нарешті мала все, що хотіла: своїх дітей і нічим не обмежену волю.
І — найголовніше — саму себе.

Настя Мельниченко «Втеча до себе»

**ПОЧУТИ
ОДНЕ
ОДНОГО**

<http://facetoface.50vidsotkiv.org.ua>

